

PROF. DR.
ABUZER KENDİGELEN
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ
TİCARET HUKUKU ANABİLİM DALI
ÖĞRETİM ÜYESİ

HUKUKÎ MÜTALÂALAR
(MAHKEME KARARLARI İLE BİRLİKTE)

CİLT XIV: 2014-2016

İSTANBUL 2018
onikilevha
KURUMSAL YAYINLAR

İÇİNDEKİLER

➤	Önsöz	VII
➤	İçindekiler	IX
➤	Kısaltmalar	XIX

[1]	KAYDİLEŞTİRİLMİYEN HİSSE SENETLERİ	1
-----	---	----------

31.12.2012'ye kadar teslim edilmeyen sermaye piyasası araçlarından kaynaklanan hakların YTM'ye intikal edeceği – YTM'ye intikal etmiş bulunan hisse senetleriyle ilgili olarak şirkete başvurulması hâlinde muhatap olarak YTM'nin gösterilmesinin yeterli olduğu – Hâlen elinde hisse senedi bulunan kişinin pay sahipliği sıfatının devamının ve bu durumun Anayasa'ya aykırılığının onunla YTM arasında çözülecek bir sorun olduğu – Elinde hisse senedi veya bir ilam olmaksızın senedin rıza dışı elinden çıktığını iddia eden kişiye şirketin bu konuda bir bilgi verme yükümlülüğünün bulunmadığı – Kâr payı alacağına beş yıllık zamanaşımına tabi olduğu – Kâr payı alacağına zamanaşımına uğramasının şirketin sorumluluğunu kaldırmadığı; 2308 sayılı Kanun gereği bu belin hazineye intikal ettirilmesi gerektiği

[1.1]	Hukukî Mütalâa	1
-------	----------------	---

[1.2]	Ek Hukukî Mütalâa	13
-------	-------------------	----

[2]	AYNI SERMAYE	15
-----	---------------------	-----------

Bir ticari işletmenin anonim şirkete sermaye olarak taahhüt edilmesinde işletmenin tüm unsurlarının ana sözleşmede yazılmasına gerek bulunmadığı; kapsama nelerin girdiğinin objektif bir biçimde tespit edilebilmesinin yeterli olduğu – İşletmenin sermaye olarak taahhüdüne yönelik mahkemeye sunulan değerlendirme raporunda ve bilançoda yer verilen binaların mülkiyetinin sermaye olarak getirilmiş sayılacağı – Şirketin kuruluşundan sonra taahhüde konu binanın mülkiye-

	tinin mi yoksa kullanım hakkının mı getirildiği sorununun ancak şirkete yöneltilecek çekişmeli bir dava ile çözülebileceği – Taşınmazın şirkete sermaye olarak getirildiği yönündeki ana sözleşme hükmünün resmî şeklin yerine geçeceği, şirketin bu kayda dayanarak taşınmazın kendi adına tescilini beş yıllık zamanaşımı süresi içinde talep edebileceği – Taşınmazın mülkiyetini taahhüt edip de bunu ifa etmeyen kurucunun zamanaşımı def'ini ileri sürmesinin dürüstlük kuralına aykırı olacağı	
➤	Hukukî Mütalâa	15
[3]	KOLLEKTİF ŞİRKET ORTAĞININ ÖLÜMÜ	27
	Şirketin ölen ortağın mirasçılarıyla devam edeceği şirket sözleşmesinde kararlaştırılan kollektif ortaklıkta, sağ kalan ortakla beraber şirkete katılma iradesini açıklayan bir mirasçının varlığı karşısında asgari ortak şartı sağlandığından şirketin ölüm nedeniyle sona ermeyeceği – Ölen ortağın mirasçılarının üç ay içinde ortaklığa katılmak konusunda bildirimde bulunabileceği, bildirimde bulunana kadar komanditer sıfatıyla şirkette yer alacağı, süre sonunda bildirimde bulunmamışsa kollektif ortak sayılacağı – Organ temsilci olarak atanan ortağın ölümü üzerine yeni temsilcinin seçimi için ortakların çoğunlukla karar almaları gerektiği – Bildirimde bulunmaması dolayısıyla hâlen komanditer sayılan ortağın bu kararda oy hakkının bulunmadığı – Organ temsilcisinin ölümünün iradi temsilcilerin yetkisini sona erdirmeyeceği	
➤	Hukukî Mütalâa	27
[4]	KAMBIYO SENEDİNİN DÜZENLENMESİNDE KORKUTMA	38
	Kambiyo taahhüdünün geçerliliğinin teslim sözleşmesinin varlığı ve geçerliliğine bağlı olduğu – Senedin zor kullanma yoluyla alınmasının mutlak def'i olarak herkese karşı ileri sürülebileceği – Zor kullanma derecesine varmayan ikrahın kişisel olmayan bir nispi def'ine sebebiyet vereceği – Mücerretlik ilkesi gereği ispat yükünün yer değiştirmesinin geçerli bir kambiyo taahhüdünün varlığı hâlinde söz konusu olabileceği	
[4.1]	Hukukî Mütalâa	38

İÇİNDEKİLER	XI
[4.2] Somut uyuşmazlığa ilişkin Mahkeme kararı	54
[4.3] Somut uyuşmazlığa ilişkin Yargıtay kararı	58
[5] SERMAYE BENZERİ KREDİNİN SERMAYEYE DÖNÜŞTÜRÜLMESİ	60
Sermaye benzeri kredinin sermayeye dönüştürülmesi suretiyle yapılan sermaye artırımının dış kaynaklardan sermaye artırımını niteliğinde olduğu – Rüçhan hakkının sınırlandırılmasının veya kaldırılmasının ancak haklı sebebin varlığı hâlinde mümkün olabileceği – Henüz sermaye artırımını kararı alınmadan sermaye artırımını şartına bağlı olarak rüçhan hakkı ile ilgili devir vaadinde bulunulabileceği	
➤ Hukukî Mütalâa	60
[6] TEK YETKİLİ SATICILIK	69
Sözleşmenin tekel hakkı vermediği durumda denkleştirme talebinin gündeme gelmeyeceği – Başkalarını veya onların emtiasını, iş mahsullerini, faaliyetlerini yahut ticari işlerini yanlış, yanıltıcı veya lüzumsuz yere incitici beyanlarla kötülemenin haksız rekabet teşkil ettiği ve bu durumun olağanüstü fesih bakımından haklı sebep kabul edilebileceği – Olağan fesihte tanınan mehil zarfında ve sözleşme halen yürürlükte iken bir haklı sebebin ortaya çıkması hâlinde sözleşmenin derhâl feshedilebileceği	
[6.1] Hukukî Mütalâa	69
[6.2] Somut uyuşmazlığa ilişkin Yargıtay kararı	97
[7] HAKSIZ REKABET	109
Eşit şartlarda rekabet etmemenin haksız rekabet hâli oluşturacağı – Haksız rekabet sonucu oluşan maddi durumun ortadan kaldırılması, haksız rekabetin önlenmesi ve yanlış veya yanıltıcı beyanların düzeltilmesi yönünde ihtiyati tedbir kararı verilebileceği – İhtiyati tedbirin amaç değil araç olması dolayısıyla asıl davada verilecek hükme ulaşılacağı yönündeki bir savla engellenemeyeceği	
[7.1] Hukukî Mütalâa	109

[7.2]	Somut uyuşmazlığa ilişkin Yargıtay kararı	134
[8]	KÂR PAYI HAKKI	139
	Halka açık olmayan anonim ortaklıkların pay sahiplerine her hâlükârda ödemeleri gereken “temel kâr payı”na ilişkin bir düzenlemenin bulunmadığı – İkinci tertip kanuni yedek akçe ayırımını ve yönetim kurulu üyelerine kârdan ne zaman pay verilebileceğini düzenleyen hükümlerden bu yönde bir sonuç çıkarılmayacağı – Halka açık anonim ortaklıklar bakımından Kâr Payı Tebliğinde farklı bir rejimin benimsendiği – Dağıtılması gereken kâr payının oranı konusunda kanuni bir zorunluluğun öngörülmediği – Esas sözleşmede ödenmiş sermaye veya net dönem kârı üzerinden bir oran belirlenmesinin mümkün olduğu	
➤	Hukukî Mütalâa	139
[9]	BAYİLİK / TEK YETKİLİ SATICILIK SÖZLEŞMESİ	162
	Acenteye tanınan denkleştirme talep hakkının hakkaniyete aykırı düşmedikçe tek satıcılık ve benzeri diğer tekel hakkı veren sözleşme ilişkilerine de uygulanacağı – Alelade (münhasır olmayan) bayilik sözleşmelerinde bayiye denkleştirme talep hakkı veren bir düzenlemenin bulunmadığı – Sözleşmenin süresinin uzatılacağı yönünde kendisine korunmaya değer bir güven oluşturduğunu iddia eden tarafın bunu ispatlamakla yükümlü olduğu	
[9.1]	Hukukî Mütalâa	162
[9.2]	Somut uyuşmazlığa ilişkin Mahkeme kararı	179
[10]	GENEL KURUL KARARLARININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ	185
	Murahhas üyelerle en az bir yönetim kurulu üyesinin genel kurul toplantısında hazır bulunmaları gerekse de buna riayet edilmemesinin alınan kararları hükümsüz hâle getirmeyeceği – Çağrı usulündeki kanuna aykırılıkların pay sahiplerine ancak iptal davası açma hakkını bahşedeceği – Genel kurul toplantısının sağlıklı bir şekilde yapılmasını engelleyen, bunu bir engelleme siyaseti hâline getiren pay sahibinin genel kurula katılma hakkını kötüye kullandığı ve bu durumun pay	

	sahibinin genel kuruldan çıkarılması için haklı sebep teşkil edeceği – Genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmediğini iddia eden pay sahibinin bu aykırılığın kararın alınmasında etkili olduğunu ispat etmesi gerektiği	
[10.1]	Hukukî Mütalâa	185
[10.2]	Somut uyuşmazlığa ilişkin Mahkeme kararı	212
[11]	GİZLİ ORTAKLIK	220
	Bir tür adi ortaklık niteliğindeki gizli ortaklığın adi ortaklığın varlığı için aranan unsurları sağlaması gerektiği – Bir sözleşmenin yorumunda birincil araç olarak sözleşmenin metnine bakılacağı – İkincil yorum araçlarından biri olarak sözleşmenin kurulmasından sonra tarafların davranışlarının sözleşmenin kuruluşu sırasındaki iradelerinin tespitinde elverişli olduğu	
[11.1]	Hukukî Mütalâa	220
[11.2]	Somut uyuşmazlığa ilişkin not	244
[12]	MARKA HAKKINA TECAVÜZ / MADDİ TAZMİNAT	245
	Marka hakkı sahibinin açabileceği tazminat davasında tescil edilip kullanılmamış marka ile tescil edilip kullanılmamış marka arasında ayırım yapılmasının zorunlu olduğu – Marka hakkı ihlal edildiği gerekçesiyle yoksun kalınan kazanç talebinde bulunan kişinin zararın varlığını ispat yükümlülüğünden kurtulmadığı – Tescil edilmiş ancak hiç kullanılmamış bir markanın ekonomik değerinden söz edilemeyeceği – Ticaret unvanının markasal kullanıldığı gerekçesiyle terkinine karar verilmesinin mümkün olamayacağı	
[12.1]	Hukukî Mütalâa	245
[12.2]	Somut uyuşmazlığa ilişkin Mahkeme kararı	272
[13]	PAY DEVRİ / BAĞLAM	280
	Anonim ortaklık esas sözleşmesinin pay sahipleri arasındaki doğrudan ilişkileri düzenlemediği – Esas sözleşmedeki öne-ride bulunma zorunluluğu ve öncelikli alım hakkına ilişkin düzenlemenin pay sahipleri sözleşmesi niteliğinde bir borçlar	

	hukuku sözleşmesi olduğu – Esas sözleşmede yer verilen düzenlemenin yalnızca kurucu pay sahipleri arasında etki doğuracağı ve bahsi geçen hükme aykırılık dolayısıyla oluşan bir zarar varsa ancak bu zararın tazmininin talep edilebileceği – Öneride bulunma zorunluluğu ve öncelikli alım hakkı düzenlemesinin bağlam ile ilintilendirilmesi hâlinde korporatif alanda etki doğurabileceği – Yürürlük Kanununda öngörülen düzenleme uyarınca bağlam sistemine aykırı esas sözleşme hükmünün devir tarihi itibarıyla hukuken geçerliliğini yitirdiği	
[13.1]	Hukukî Mütalâa	280
[13.2]	Somut uyuşmazlığa ilişkin Yargıtay kararı	296
[14]	ESAS SERMAYENİN ARTIRILMASI	299
	Somut uyuşmazlıkta yönetim kurulu kararı ile rüçhan hakkının kullanılmasına yönelik kanunun aradığı usulün izlendiği – Esas sermaye sistemine tâbi anonim ortaklıklarda yönetim kurulu kararlarının iptalinin mümkün olmadığı – Davalı şirketin yönetim kurulu tarafından alınan kararın batıl olduğunun da ileri sürülemeyeceği – Davacıların genel kurul tarafından alınan sermaye artırımı kararının iptali veya butlanının tespiti talebi de bulunmadığından sadece yönetim kurulu kararının tartışma konusu edildiği bir davanın hukukî sonuç doğurmayacağı – Davalı şirket genel kurulu tarafından alınan sermaye artırımı kararının geçersizliği dava edilseydi dahi iç kaynaklardan sermaye artırımında kullanılacak bir malvarlığı değeri bulunmadığından sermaye artırımı kararının hukuka uygun olduğu – Davalı şirketin üçüncü kişilerden olan alacaklarının sermaye artırımında kullanılacak “fon” niteliğinde olmadığı – Yönetim kurulu üyesinin ibra edilmiş olmasının seçilmesi, göreve başlaması veya göreve devam etmesine hiçbir etkisinin bulunmadığı	
[14.1]	Hukukî Mütalâa	299
[14.2]	Somut uyuşmazlığa ilişkin Mahkeme kararı	319
[15]	YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN HUKUKÎ SORUMLULUĞU	322
	Ticaret ortaklıklarının bağış yapma ehliyetlerinin bulunduğu	

– Anonim ortaklığın bağışta bulunabilmesi için esas sözleşmede bu yönde bir hükme yer verilmesi ya da genel kurul kararı alınması şeklinde bir gerekliliğin bulunmadığı – Bağış yapma kararı alma konusunda yetkili organın yönetim kurulu olduğu – SerPK’da öngörülen düzenlemenin kıyasen dahi olsa halka açık olmayan anonim ortaklıklara uygulanamayacağı – Kanun koyucu tarafından teşvik edilen bağışların uzun vadede doğrudan ya da dolaylı olarak şirketin menfaatine olabileceği – Bağış yapılmasının yönetim kurulu üyeleri bakımından kanundan ya da esas sözleşmeden doğan bir yükümlülüğün ihlali olarak nitelendirilemeyeceği – Somut olayda olağan dışı bağış ve yardımlarla ortaklığın zarara sokulması, kâr elde edip paylaşma amacının bertaraf edilmesi ve pay sahipleri açısından kâr payının azaltılması şeklinde bir zarar kastının olmadığı – Yönetim kurulu üyelerine ücret ödenmesi yönünde bir genel kurul kararı ya da yapılan bir ödeme söz konusu olmadığından sorumluluk davasında tazmini talep edilebilecek bir zararın bulunmadığı – Sadakat yükümlülüğünden hareketle şirketler topluluğunda yönetim kurulu üyelerinin topluluğa dâhil başka bir şirkette yönetim kurulu üyesi olmasının rekabet yasağının kapsamına girmeyeceği

[15.1] Hukukî Mütalâa 322

[15.2] Somut uyuşmazlığa ilişkin not 342

[16] TEK YETKİLİ SATICILIK 343

Tek satıcının denkleştirme talebinden sözleşme öncesinde ve sözleşmenin devamı esnasında vazgeçmesinin mümkün olmadığı – Sözleşmenin sona ermesi aşamasında tek satıcının denkleştirme hakkından tamamen vazgeçebileceği – Tarafların birbirini ibra etmiş olmasının güven teorisi ışığında davacının denkleştirme talebinde bulunma hakkını kaybetmesi sonucunu doğuracağı – Davacının taraflar arasındaki sözleşme ile üstlendiği taahhütlerini yerine getirmemesi ve sözleşmeyi birçok açıdan ihlal etmesi nedeniyle denkleştirme talep imkânından yoksun olacağı – Denkleştirme talep hakkının doğduğu kabul edilse dahi yapılacak hesaplamada davacının hangi yeni müşterileri davalıya kazandırdığını ispat etmesi gerektiği – Denkleştirme talebinin üst sınırı belirlenirken, tek satıcının kârından işletme giderlerinin düşülmesi, ayrıca ko-

	misyona ücretine ulaşacak bir ikinci indirimin daha yapılması suretiyle tespit edilene bulunulacağı ve ulaşılan üst sınırın mahkemece hakkaniyet denetimine tâbi olduğu	
[16.1]	Hukukî Mütalâa	343
[16.2]	Somut uyuşmazlığa ilişkin Mahkeme kararı	370
[17]	YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN ÖZEN BORCU	375
	Alacağın bir kısmından vazgeçilmesinin hukuki açıdan ibra anlamına geldiği – Yönetim kapsamında olduğu tartışmasız olan ibra hususunda karar verme konusunda şirket esas sözleşmesinde aksi yönde bir düzenleme bulunmadığı dikkate alınarak yönetim kurulunun yetkili olduğu – Şirket yöneticilerinin yaptıkları tüm işlemler ve aldıkları tüm kararlarda özen ve bağlılık yükümlülüğüne riayet etmeleri gerektiği – İşadamı kararı ilkesi uyarınca mahkemelerin şirket kararlarının alınma sürecini değerlendirmeleri gerektiği – Somut olayda ibra kararının işadamı kararı ilkesi çerçevesinde alındığı, şirket yönetiminin takdir yetkisi dâhilinde ve iyiniyetle kullanılmış bir tercih niteliğinde olduğu – İşadamı kararı ilkesine uygun bir karara istinaden yapılan ibra sözleşmesinin gelecekte ortaya çıkacak sonuç ne olursa olsun yönetim kurulunun sorumluluğuna yol açmayacağı – İbranın SerPK kapsamında bir “bağış” olarak değerlendirilse dahi kanuna aykırı bir niteliğinin bulunmadığı – İbra kararının örtülü kazanç aktarımı yasağının gündeme gelmesi için gerçekleşmesi gerekli olan şartları taşımadığı	
➤	Hukukî Mütalâa	375
[18]	ACENTENİN DENKLEŞTİRME TALEP HAKKI	392
	Denkleştirme istemine ilişkin düzenlemenin emredici nitelikte olduğu – Gerek hükmün getiriliş amacı gerek mehzadaki mahkeme uygulaması dikkate alınarak TK 122’nin doğrudan uygulanan kural niteliğinde olduğunun kabul edilmesi gerektiği – İtalyan hukukunda tek satıcıya denkleştirme istemi tanınmadığından somut uyuşmazlıkta TK 122’nin uygulanması gerektiği – Tarafların yabancı bir ülke hukukunu seçmeyecekleri hâllerde doğrudan uygulanan kuralın dolanılmasına açık kapı bırakmamak için yabancı ülke mahkemesinin	

	yetkili kılınmasına ilişkin yaptıkları anlaşmanın da geçersiz olacağı – İhtilafın Türk mahkemelerinde görülmesi gerektiği	
[18.1]	Hukukî Mütalâa	392
[18.2]	Somut uyuşmazlığa ilişkin İstinaf kararı	408
[19]	GENEL KURUL KARARININ İPTALİ / SERMAYE ARTIRIMI	411
	Genel kurul toplantı çağrısının usulüne uygun yapıldığından söz edilebilmesi için davet mektubunun toplantı tarihinden iki hafta önce postaya verilmesinin yeterli olduğu – Çağrı merasimine uyulması durumunda toplantıya katılmayan pay sahibinin alınan kararlar aleyhine iptal davası açamayacağı – Aykırılık ile karar arasında illiyet bağının bulunmasının aranması dolayısıyla davacının iptal davası açma hakkı olmadığı – Sermaye miktarının pay sahipleri yönünden hiçbir zaman müktesep hak oluşturmadığı – Sermayenin artırılmasının prensip olarak çoğunluğun azınlık pay sahiplerinin haklarını ihlal etmek amacı taşıdığı yönünde yorumlanamayacağı – Pay sahibinin genel kurul kararı aleyhine iptal davası açma hakkını kaybetmesinin, koşullarının oluşması hâlinde bir işlemler bütünü olarak sermaye artırımının hükümsüzlüğünü talep etmesine engel oluşturmayacağı – Ortağın sermaye artırımını yapılan şirketten olan nakit alacağını aynı sermaye niteliğinde görülemeyecek olması dolayısıyla bilirkişi değerlemesine ihtiyaç bulunmadığı – Yönetim kurulu tarafından rüçhan hakkının kullanılmasına ilişkin işlemlerin kanuna uygun olduğu	
[19.1]	Hukukî Mütalâa	411
[19.2]	Somut uyuşmazlığa ilişkin not	435
[20]	SİGORTA ARACILIK SÖZLEŞMESİ	436
	Taraflar arasında akdedilen sözleşme çerçevesinde davalının müşterileri ücretsiz sigorta imkânı hususunda bilgilendirme yükümlülüğü altında olduğu – Bilgilendirme yükümlülüğünün kapsamının belirlenmesinde davacının da menfaatine en uygun yöntemin dikkate alınmasının zorunlu olduğu – Bilgilendirmenin sözleşmeye uygun yapıldığından söz edilebilmesi için etiket, broşür vb. yöntemler kullanılmasını aramanın haklı görülmesi gerektiği – Müşterilerini yeterli bir şekilde bilgilendirmeyen davalının sözleşmeye aykırı davrandığı ve	

	bu nedenle davacının uğradığı zararın tazmin edilmesi gerektiği	
[20.1]	Hukukî Mütalâa	436
[20.2]	Somut uyuşmazlığa ilişkin İstinaf kararı	455
[21]	ÇİFTE ORTAKLIK / SÖZLEŞMENİN YORUMU	460
	Talep konusunun parasal karşılığının taraflar arasındaki protokolde belirlenmesi dolayısıyla davanın konusunun belli bir değerle ilgili bulunan davalar arasında yer aldığı – Konusu belirli bir değerle ilgili bulunan davaların nispi harca tâbi olduğu – Devir işleminin teknik anlamıyla birleşme hükümlerine göre yapılmaması dolayısıyla davanın konusunun birleşmeden kaynaklandığının söylenemeyeceği – Harcın mahkeme tarafından verilen süre içerisinde yatırılmaması hâlinde yargılamaya devam edilemeyeceği – Taraflar arasında akdedilen protokol ile her iki tarafın katılım payı getirmeyi üstlendiği bir adi ortaklık ilişkisinin kurgulandığı – Davalı şirketin adi ortaklık sözleşmesi gereğince üstlendiği edimi ifa ettiği – Edimini yerine getirmeyen davacının karşı edimin ifasını talep edemeyeceği	
[21.1]	Hukukî Mütalâa	460
[21.2]	Somut uyuşmazlığa ilişkin Mahkeme kararı	479
[21.3]	Somut uyuşmazlığa ilişkin İstinaf kararı	483
➤	Prof. Dr. Abuzer Kendigelen’in Bilimsel Yayınlarının Listesi	487